

به نام آنکه رحمت [مهر ورزیدن] را بر نفس خود واجب و مکتوب نموده است

(قُلْ لِلّٰهِ كَتَبَ عَلٰی نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ «انعام ۶: ۱۲»)

جایگاه رافت و خشونت در تاریخ اسلام و سبوحیت

مؤلفین: م. آرمین یکتا

ستاره طهرانی

سرشناسه	آرمین یکتا، مسعود، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	جایگاه رفت و خشونت در تاریخ اسلام و مسیحیت / تهیه و تألیف مسعود آرمین یکتا، ستاره طهرانی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات ماهواره، ۱۳۹۶. مشخصات ظاهری: ۵۵۷ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۹-۱۹۸-۰، وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	مهربانی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام، Kindness-- Religious aspects-- Islam
موضوع	مهربانی -- جنبه‌های مذهبی -- مسیحیت
موضوع	Kindness -- Religious aspects -- Christianity
موضوع	خشونت -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام، Islam -- Religious aspects -- Violence
موضوع	خشونت -- جنبه‌های مذهبی -- مسیحیت
موضوع	Violence -- Religious aspects -- Christianity
شناسه افزوده	طهرانی، ستاره، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	۲۲۱۵۴/۲/آ۴ج۲ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	۲۹۷/۶۳۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۱۰۶۱۴۸

عنوان: جایگاه رفت و خشونت در تاریخ اسلام و مسیحیت

مؤلفین: مسعود آرمین یکتا، ستاره طهرانی

ناشر: تهران، ماهواره، نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۹-۱۹۸-۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

دفتر مرکزی انتشارات:

میدان فاطمی، خ چهلستون، پ ۵۰، ۴، ۰۲۱۸۸۳۹۲۲۶۷، ۰۹۱۹۰۶۲۱۴۱۸
مسئولیت صحت مطالب و حقوق مادی و معنوی کتاب بر عهده مولف می باشد.
کلیه حقوق برای مؤلفین محفوظ است.

ایمیل مولف جهت دریافت پیشنهادات و نظرات: Armin22yekta@gmail.com

مسیحیت و اسلام، به عنوان دو دین بزرگ جهانی که امروز وارث میراث تاریخی واضعین خود هستند با ظهور بنیادگرایان تندرو در قالب صهیونیسم مسیحی [راست‌گرایان مسیحی] و سلفی‌های تکفیری که بر مشروعیت اعتقادات تاریخی خود تکیه می‌کنند؛ دنیا را دچار چنان بحرانی کرده‌اند که تلاش برای امنیت و آرامش عصر حاضر، مبتلا به چالش‌های خونین شده است.

دین، نمودی است که زندگی کلیه افراد بشر را شامل شده و در کل ادوار تاریخ، به عنوان یک اعتقاد مؤثر وجود داشته است. این قضیه، یکی از قضایای اساسی تاریخ و روان‌شناسی به شمار می‌رود. دین از قدیم الایام با تاریخ همراه بوده و خواهد بود، زیرا منشاء آن روان و ضمیر انسان است و حضور و استمرار آن به اندام‌های مثبت و منفی بسیاری در جریان تمدن بشری و روابط فردی و جمعی به جای گذاشته است، زیرا اگر به جرئت بگوییم، حکم قانونی را اجرا می‌کند که در ذهن و ضمیر معتقدان نفوذ کرده و احساسات و تعقل و حتی شکل ابراز گرایش آنها را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و انسان را به موجودی تبدیل می‌کند. به جان دیگران را بگیرد یا از جان خود برای دیگران بگذرد، از این‌رو جایگاه و اولویت توجه به رأفت و خشونت در میان هسته اعتقادات دینی هر کدام از این دو دین، نقشی مؤثر در شکل‌گیری رفتارهای فردی، اجتماعی و حکومتی خواهد داشت.

به علت تعلقات اعتقادی گروه‌های بنیادگرا که اکثریت مسلمانان و مسیحیان هستند، امنیت منطقه خاورمیانه و کل غرب در تهدید گروه‌های افراطی و دولت‌های خاص ملت‌ب شده است و تا وقتی که خشونت یک ضرورت دینی تلقی شود و رأفت به عنوان یک واکنش عارضی و موقت بر تساهل و همدلی، یک تکلیف مهجور باقی بماند، تاریخ ملت‌ب خواهد ماند. تقابل اندیشه‌های ملی‌گرایانه نواندیشان عصر حاضر [فلاسفه، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان] با تکیه بر رأفت در ساحت زندگی فردی، اجتماعی و اقتصادی، در تقابل شدید با اندیشه‌های بنیادگرایان اسلامی و صهیونیسم مسیحی است که اعتبار خود را با تکیه بر اخبار تاریخی کسب می‌کنند. رسالت اصلاح و روشنگری در سطح گزارش‌های تاریخی و مشخص کردن سره و ناسره اسناد و اخبار گذشته به عهده مورخین منتقد و منصف قرن حاضر است تا با تطبیق و نقد این اسناد، تعارض‌ها و تناقض‌ها مشخص شود؛ زیرا فقها، متکلمین، مورخین و متولیان مسیحی و اسلامی در قرون گذشته هر چه خواستند، کاشتند و نتیجه آن محصولی خونین شد که خلق در آتش و خون قرن‌هاست آن‌را برداشت می‌کنند.

محقق در این نوشتار به دنبال یافتن این پاسخ است که ضرورت و جایگاه رأفت، در دینی که متهم به خشونت [اسلام] و دیگری ملقب به مهربانی است [مسیحیت] تا کجاست؟ جایگاه و مشروعیت

استفاده از خشونت براساس چه مستنداتی است؟ چه عاملی در تاریخ مسیحیت و اسلام به عنوان دو دین ابراهیمی وجود داشته است که یکی حجاج بن یوسف قاتل و دیگری مولوی عاشق می شود و چه عاملی در دین مسیحیت باعث می شود که یکی پاپ اوربان دوم شود و فرمان جنگ های مخوف صلیبی را (در سال ۱۰۹۵ م) صادر کند و دیگری پاپ جان بیست و سوم شود و در قرن بیستم (۱۹۶۵-۱۹۶۲) فرمان تجدد طلبی و در نظر گرفتن رأفت و تساهل نسبت به دیگران را صادر کند؟ چه عاملی باعث خشونت تهاجمی مغیره و خالد در زمان ابوبکر و عمر در خارج از مرزهای عربستان در ۱۴ قرن قبل می شود و چه عاملی باعث می شود دوباره نظم و امنیت همان مناطق توسط ابوبکر بغدادی و گروه داعش و نفاع، تهدید شده و خون هزاران مسلمان و مسیحی دوباره ریخته شود و انسان ها به بردگی و اعدام یا روش قتل سر محکوم شوند؟ چه عاملی باعث تداوم جنگ های صلیبی در پشت پرده حمایت از اسرائیل می شود تا سرباز یک دولت به صورت مستقیم به کودکی شلیک یا مردمی را از خانه های خود آواره کند؟ چه باور تاریخی با پشتوانه عقیده دینی باعث می شود که ابر قدرت اقتصادی و نظامی این سیاره برای جلب آوا و نظر قسمتی از جامعه از اعمال یک خشونت دفاع و از حق و توی خود در شورای امنیت سازمان ملل به زور برای حمایت از طرف دیگر استفاده کند؟ چرا پاره های از خشونت ها با لباس دین موجه شده و خشونت طلبان با فریاد مرگ و تکفیر حمله می کنند تا خدا را از خود راضی کنند یا آرزوی فرارسیدن آرماگدون بزرگ داشته باشند و مقدمات ظهور مسیح و استفاده از بمب اتمی را در ذهن خود زمزمه کنند. وجود این دین به اتهامات دینی و اخبار تاریخی خشن به عنوان سیره و آمال سلف صالح در عصر اطلاعات، به این گریزی، با الگویی برای گروه های بنیادگرا و تکفیری منجر شده است و ما در این کتاب به عنوان یک محقق، این اخبار و تناقض های موجود با نص اولیه را بررسی خواهیم کرد تا متوجه شویم آیا واکنش های یک جنگار خشن، نماد ایمان است یا انسانی که الگوی رأفت، عدل و احسان ملکه ذهن اوست و این ویژگی ها را از او یک ابر انسان در نگاه خدا ساخته است.

در این کتاب سعی شده است با استناد به منابع تاریخی، بروز خشونت های مذهبی را اثبات کنیم تا بگوییم رأفت به عنوان یکی از مهم ترین اصول اخلاقی در سطح اعتقادات و اعمال دینی متولیان، کم رنگ و خشونت به صورت ابزاری پررنگ در آمده است، زیرا اولی محتاج تفکر و تکامل است و دومی غریزی است و احتیاج به عاملی برای توجیه و تحریک دارد.

در این پژوهش، ابتدا دین و منشاء دین را به عنوان یک عامل مولد و مؤثر در ذهن فرد و اجتماع حلّاجی کرده و سپس به شرح خاستگاه تاریخی دین مسیحیت و اسلام از نظر زمانی و مکانی و اطلاع از زندگی نامه شارعین این دو دین خواهیم پرداخت. نصّ اولیه که کتاب مقدس نامیده می شود بدون الصاق اضافات خبری و تاویلی، تابلوی اعتقادات و تبلیغ افکار و اهداف این دو رسول است از این رو این دو نصّ اولیه، محور اصلی برای شناخت و تحلیل رویدادهای تاریخی خواهد بود تا مجوز کشتارها و علت افتراقات و اعتقادات فرقه های مدعی را بررسی کنیم؛ در نهایت با مشخص کردن مصداق های رأفت و خشونت به تطبیق این دو مفهوم در این دو دین خواهیم پرداخت، تا بتوانیم با شرح خشونت های تاریخی با استناد به منابع اولیه، با انحراف ها و حقایق و دلایل آن آشنا شده و تأثیر آنها را در زندگی اجتماعی فردی جوامع قرون میانه و پیامدهای آن را در تحولات تاریخ معاصر، متوجه شویم. تاریخ اسلام و مسیحیت در سه ده های آغازین شکل گیری خود پس از فقدان ناشی از رحلت شارعین خویش، دچار التهاب های خشونت آمیز و نسل کشی هولناکی شدند که همه این جنگ ها و کشتارها با تکیه بر تکلیف دینی یا دین از شریعت توسط متولیان و مدعیان دینداری اتفاق افتاد و متأسفانه با وجود گذشت چندین قرن از آن حوادث هولناک و ورق خوردن کتاب تاریخ نحلّه های فکری خشونت آمیز به عنوان برگی ثابت در صحاح تاریخ در دوره معاصر همچنان در حال تکرار است و بقای آنها متوقف نمی شود و در حال سازماندهی بیشتر خود با تکیه بر روش و اندیشه سلف پیشین هستند.

با حاکمیت یک حکومت مذهبی در ایران، عده ای از نویسندگان خارج نشین، منتقدین یک ضلعی، معارضین زخمی و قدرت هایی که منافع و اهداف خاصی را پیگیری می کردند، اتاق های فکر خود را با انگیزه های متفاوت برای تقابل تقویت کردند. ایشان به عنوان «مفسران» و «مفسران» به نقد شیوه تفکر منسوب به اسلام با تکیه بر اخبار گزینش شده در منابع تاریخی یا برجسته کردن قسمتی از سخنان واعظین سطحی و بیرون کشیدن جنازه خشونت به عنوان سندجنایت و عدم کسب اسلامی اسلام در طول تاریخ، به عنوان یک دین کردند. همچنین به صورت موازی با رشد فناوری ارتباطات، برنامه های ماهواره ای و سایت های شبه تاریخی، با تمرکز روی فتوحات قرون اولیه اسلام، موجی از انزجار و نفرت نسبت به دین اسلام را ایجاد کردند تا این دین، به عنوان یک مسلک حامی خشونت مطرح شود و از طرفی تعصب نژادی و طرح مسائل عرب و عجم شیوع یابد، بدیهی است در این حالت، ابتدا مسلک خشن خلفا، عقیده اسلام و قرآن معرفی می شود و سپس با استحاله فکری مخاطبین، لشکری از معارضین به صفوف مخالفین رژیم مذهبی افزوده شود و خوراک این ارتش در حال تکثیر، جهل

تاریخی و ابهامات است. بنابراین وظیفه مورخین است که این گزارش‌ها را نقل و نقد کنند، سپس به صورت علمی با ذکر ارزش منابع روایی، ابهام زدایی شود تا آن که به صورت منصفانه توسط مخاطبین قضاوت شود، زیرا عوام، قوه نقد درونی و بیرونی منابع تاریخی و قدرت ارزش‌گذاری گزارش‌های تاریخی را ندارند و فکر می‌کنند هر خبر تاریخی یک رونوشت از حقیقت است و به یک سرچشمه واقعیت دست پیدا کرده‌اند که خود باید بنوشند و دیگران را نیز سیراب کنند.

از طرف دیگر شیوع بنیادگرایی صهیونیسم مسیحی در دل ابرقدرت اقتصادی و نظامی دنیا، باعث تحریک یا اتخاذ تصمیماتی شده است که در پیوند با لابی یهودی آمریکا و پشتوانه رسانه‌ای آنها، هدفش حملات از اسرائیل و باعث تداوم خشونت در خاورمیانه شده و جنگ‌های صلیبی در لایه‌های پنهان منازعات منطقه، به نوعی دیگر شکل گرفته است، همچنین بنیادگرایان اسلامی در قالب گروه‌های تکفیری با شعار باگشت به سیره سلف صالح، موجی از خشونت و توحش را ایجاد کرده‌اند که جز اسلام‌هراسی و بدعتی‌گری و خشنی از اسلام نتیجه دیگری ندارد و متأسفانه روش حذف فیزیکی، پاک کردن موقتی صورت از آله است زیرا ریشه آنها در دل کندوی تاریخ و اخبار است، از این‌رو استمرار وجودشان حذف نخواهد شد.

بحران هویت مثل یک سیل در حال ویران کردن ذهن کسانی است که اعتقادات اجداد و والدین خود را تحقیر کرده و آنها را با استناد به اخبار توحش اعراب و خشن بودن بنیاد اسلام به جرم بدوی بودن به تمسخر می‌گیرند و از طرفی تبلیغات کانال‌های تلویزیونی، دین مسیح را دین مهربانی معرفی کرده و درکنار زرتشتی‌گری در حال یارگیری است. بنابراین، این تحقیق، یک پاسخ کاربردی برای پاسخگویی به این چالش‌ها، در میان خانواده‌هاست؛ زیرا جامعه‌ای که به علت جهل تاریخی، دچار بحران هویت شود، روان فردی و اجتماعی آنها دچار آسیب شده و حادتر تبعات آن، نبود احسان و معنویت و شیوع خودپرستی و خودخواهی و توجه نکردن به ضرورت مددکاری در میان عوام مردم و خواص قدرت و ثروت است. اما اگر با نقد اسناد تاریخی مرتبط با موضوع و رجوع به اصیل‌ترین سند تاریخ دین، ثابت کنیم اسلام متکی بر قرآن، دارای بن‌مایه عرفانی پویایی می‌باشد که پیام آن رأفت و تساهل است و بهترین افراد جامعه مهربان‌ترین آنها و افرادی با ویژگی‌های فکری و عاطفی خاص هستند در این هیاهوی دروغ و تحریف، حداقل رسالت علمی خود را در حوزه تاریخ انجام داده‌ایم تا سرچشمه جهانی‌نهی نهج البلاغه و مثنوی معنوی مولوی را به عنوان منبعی اندیشه ساز در ساحت رأفت، عدالت، معنویت و عقلانیت معرفی کرده باشیم.